

Bruggen bouwen met het mbo en de arbeidsmarkt

Om onze leerlingen de beste kansen te bieden op een betekenisvolle toekomst, werken onze scholen voor voortgezet speciaal onderwijs de komende jaren aan verdere verbetering van de aansluiting op het mbo en de arbeidsmarkt. Samen met het mbo en CINOP voert Aloysius het Programma Bruggen Bouwen uit.

De wereld staat niet stil: veranderingen in het mbo – onder meer de komst van de Entreeopleiding en de hogere taal- en reken-eisen –, passend onderwijs en de decentralisatie jeugd, zorg en werk. En dat is slechts een greep. Zie daar maar eens goed op aan te sluiten. Dat is precies waar het Programma Bruggen Bouwen voor gaat zorgen.

Goede overstap borgen

“We willen dat onze leerlingen die het voortgezet speciaal onderwijs (vso) verlaten, goed kunnen overstappen naar een middelbare beroepsopleiding of een baan die bij ze past”, legt programmamanager Ruud van de Rakt van Aloysius uit. Hij zocht samenwerking met

adviesbureau CINOP, dat onder meer veel ervaring heeft in examinering en Loopbaanoriëntatie, voorloper was bij het Erkennen van Verworven Competenties en dat actief is in de driehoek (beroeps)onderwijs, overheid en arbeidsmarkt. Matthieu Mes van CINOP: “Het wordt voor leerlingen in het vso steeds belangrijker om te bewijzen wat ze kunnen. Het mbo heeft te maken met hogere taal- en reken-eisen, met intensivering (verkorting van opleidingen, red.) en ook de bekostiging is anders.” Hierdoor kijken mbo-instellingen kritischer: kunnen aankomend studenten hun mbo-opleiding ook succesvol gaan volbrengen?

Een rondje langs mbo-instellingen leerde dat die vooral tijdig willen weten welke leerlingen ‘onderweg’ zijn naar het mbo, zodat zij zich goed kunnen voorbereiden op hun komst. Gilde Opleidingen bijvoorbeeld, wil graag vroegtijdig betrokken zijn bij het vormgeven van doorlopende leerlijnen en de advisering over het uitstroomperspectief. Vandaar dat de mbo-instelling ook participeert in Bruggen Bouwen.

Eén van de projecten van Bruggen Bouwen sluit bij die wens aan: data op orde en de bewijslast van wat je hebt geleerd, beter in beeld. “We zouden leerlingen in hun laatste periode bij ons op school gericht en intensiever kunnen voorbereiden op wat het mbo vraagt”, schetst

Doorgaande leerlijnen

José Houben van Aloysius, die diverse programmaonderdelen leidt. "Of dat we jongeren vast vertrouwd kunnen maken met een bepaald werkproces waarmee zij te maken krijgen in hun stage of baan." Ook na de overstap kan Aloysius bijvoorbeeld blijven begeleiden, om de kans op succes te vergroten.

Intensievere

ketensamenwerking

Patrick Tummers, directeur van het Servicecentrum van Gilde Opleidingen: "Wij hebben in toenemende mate te maken met een groep kwetsbare jongeren die bij ons willen instromen. Die zijn natuurlijk pas echt geholpen als zij uiteindelijk een plaats krijgen op de arbeidsmarkt. Intensievere samenwerking in die keten van onderwijs en arbeidsmarkt is dus heel zinvol."

Mathieu Mes van CINOP, José Houben en Ruud van de Rakt van de Aloysius Stichting en Patrick Tummers van Gilde Opleidingen.

Bij Gilde signaleert Tummers ook dat de strengere taal- en rekeneisen belemmerend werken voor een groep jongeren. "Vorig jaar zomer zagen we hogere uitval: veel jongeren durfden een opleiding op niveau 2 niet aan vanwege taal en rekenen." Juist ook voor deze groep moet je als regio een antwoord hebben: welke kansen kunnen we deze jongeren bieden? "Als het lukt deze jongeren in beeld te houden, kunnen wij later wellicht alsnog competenties waarderen of certificeren, waardoor hun loopbaan kansrijker wordt", hoopt Tummers. "Mogelijk kunnen ze dan alsnog hun startkwalificatie halen."

Meer één taal gaan spreken

Doel van Bruggen Bouwen is vooral meer één

taal gaan spreken als vso, mbo en arbeidsmarktpartners. Wat enorm gaat helpen is meer uniformiteit en op onderdelen centrale regie. Zo is één van de programmaonderdelen het opzetten van een Servicepunt voor Loopbaanoriëntatie (LOB), stagecoördinatie en begeleiding en doorstroom. Arbeidsmarktregio's en 'werkpartners' hebben dan met één aanspreekpunt te maken. Samenwerking en de 'warme overdracht' zijn dan eenvoudiger te organiseren.

Belangrijk ander onderdeel van Bruggen Bouwen is het valideren, certificeren en examineren en de ontwikkeling van een

e-portfolio. Dit deelproject wordt ondersteund door het Erasmus+ Project COZIMA (competenties zichtbaar maken, red.).

"Het vastleggen en bewijzen van competenties is belangrijk, ook voor de langere termijn", onderstreept Mathieu Mes. Een leven lang leren betekent immers dat je steeds door zult moeten bouwen op wat je al kent, weet of deed. Ook is landelijk nu de discussie gaande of je ook certificaten kunt uitreiken aan jongeren die het vereiste taal- of rekenniveau niet kunnen halen, maar die zich wel beroepsvaardigheden hebben eigengemaakt. Zou dit ook voor jongeren uit het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs iets kunnen zijn, als een startkwalificatie niet in bereik ligt? En hoe kunnen we het informele leren ook valideren? Al dit soort vragen hoopt Bruggen Bouwen te beantwoorden. "We kijken vooral naar wat wél kan. Wat kan een leerling wél? Wat is wél mogelijk voor werkgevers in de regio?", onderstreept programmamanager Ruud van de Rakt.

Stap één is vooral alle data goed in beeld hebben. En het verhaal achter de cijfers. Wie is die leerling en wat is zijn uitstroomprofiel? Als je dat helder hebt, kun je veel preventiever aan de slag en inzetten op een betekenisvolle, volgende stap. En kun je ook werken aan nieuwe arrangementen, zoals 'symbiose': Waarom niet deels in het vso en deels in het mbo?

"In Midden-Limburg is recent een convenant ondertekend door onderwijs, overheid en arbeidsmarktpartijen", vertelt Tummers, "om er samen voor te zorgen dat we de groep kwetsbare jongeren kansen bieden. Zo moet het ook: hun leertrajecten zijn onze gezamenlijke verantwoordelijkheid. Bruggen Bouwen kan helpen om die kansen te vinden en te vergroten."

Samenhang

"Wat gaat helpen is dat wij als Aloysius meer samenhang en eenduidigheid brengen in wat we samen doen met mbo en arbeidsmarkt", is de overtuiging van Van de Rakt. "We sluiten ook aan bij onze nieuwe koers Samen betekenisvol leren doordat wij onze expertise delen binnen onze eigen organisatie en vooral ook daarbuiten, in de regio's."

→ Bruggen Bouwen is een etalageproject op de gezamenlijke werkgenda van de ministeries van OCW, VWS en SWZ. De uitwerkingen van de decentralisaties jeugd, zorg en werk en Passend Onderwijs hebben invloed op elkaar. Over die impact op de aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt gaat de werkgenda.

Programma Bruggen Bouwen

Effectieve doorlopende leerlijnen voor leerlingen uit het voortgezet speciaal onderwijs. Dat is het doel van het Programma Bruggen Bouwen, dat Aloysius de komende jaren uitvoert met een aantal netwerkpartners. Het gaat dan om goede samenwerking en afstemming met het middelbaar beroepsonderwijs, maar ook met werkgevers. Onze leerlingen stromen immers uit naar vervolgonderwijs, arbeid of dagbehandeling. Het programma richt zich op

verbetering van de doorstroom naar vervolgonderwijs of arbeidsmarkt en op examinering en certificering van leerlingen. Diverse projecten zijn onderdeel van het programma, zoals onder meer de ontwikkeling van een e-portfolio, betere afstemming met gemeenten, UWV en Werkbedrijf, een servicepunt voor Loopbaanoriëntatie en -begeleiding en diverse pilots die de doorstroom naar mbo en werk verbeteren.